

GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE YAPILANDIRMACI YAKLAŞIMA DAYALI ÖĞRETİM UYGULAMALARINDA YAŞANAN SORUNLAR¹

19.EĞİTİM BİLİMLERİ KURULTAYI

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, görsel sanatlar dersinde yapılandırmacı yaklaşıma dayalı öğretim uygulamalarında yaşanan sorunları ortaya çıkarmaktır. Araştırmada İlköğretim I. Basamak düzeyi Görsel Sanatlar Eğitimi (Resim-İş) dersi ele alınmıştır. Araştırma verileri, öğretmen görüşlerinin eksiksiz ortaya çıkarılması amacıyla, nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Yapılandırmacı yaklaşıma dayalı görsel sanatlar dersi planına ilişkin görüşme soruları, araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin büyük bir kısmının görsel sanatlar dersinde yapılandırmacı yaklaşıma dayalı öğretim uygulamalarının olumlu, bir kısmının ise olumsuz olarak gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin görsel sanatlar dersini yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ders programlarıyla işlerken birçok sorunlarla karşılaştıkları saptanmıştır. Bu sorunlardan bazıları ise; materyal eksikliği, atölye eksikliği, sınıfların kalabalık olması, yaş seviyelerine uygun somut etkinliklerin yapılamaması, branş öğretmenlerin eksik oluşu, konulara göre zamanın fazla uzun tutulması ve velilerin derse olan olumsuz yaklaşımları şeklinde ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Görsel sanatlar eğitimi, yapılandırmacı yaklaşım, İlköğretim I. Basamak Görsel sanatlar Ders Programı

PROBLEMS IN APPLICATIONS OF VISUAL ARTS EDUCATION COURSE CONSTRUCTIVIST APPROACH

ABSTARCT

The aim of this research expose teachers thoughts about educational applications of constructivism. These resarch's data was collected by using half constructive method, which is one of qualitative research, to reveal of teachers' opinions completely. Interview questions which are about lesson planning of visual arts (that's aggreable with constructivism), was formed by researcher. Nevertheless a part of teachers adressed that they faced to a lot of problems when they try to lecture lesson in respect of constructivism. Mentioned problems are lacking of equipment, atelier, teachers' haven't got information about constructivism enough, activites are not appropriate for students ages, lacking branch teachers, so many repetitions and parents are not interested in visual arts lessons enough.

Keywords: Visual arts ,Constructive method, First level of visual arts education in primary education schools of The Ministry of National Education,

¹ 2007 yılında "Görsel Sanatlar Dersinde Yapılandırmacı Yaklaşım Dayalı Öğretim Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri"adlı yayımlanmış yüksek lisans tezinden yararlanılmıştır.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Bilginin çok hızlı gelişip, değiştiği bir çağda yaşıyoruz. Bu yüzden toplumun bu değişim hızını yakalayabilecek, aktif, düşünen, yaratan, sorun çözen ve kendini sürekli yenileyebilen bireylere ihtiyacı vardır. Bu yapıda bireylerin yetişebilmesi için ise, eğitim programlarının bu yönde bir eğitim verecek şekilde hazırlanması gerekmektedir. Diğer taraftan, artık eğitimde öğrenmenin önemi değil nasıl öğrenilirdin tartışılması gerekir. Çünkü gerek öğrenme, gerekse sorun çözme konusunda yapılan araştırma ve açıklamalara bakıldığında, yaratıcı düşünme ve sorun çözmenin öğrenilebilir beceriler olduğu, uygun programlar geliştirilip, uygun ortamlarda uygulamaya konulduğu sürece, bu beceriye sahip bireylerin yetişebileceği sonucunun ortaya çıkması, eğitimcileri bu konuda çalışmaya sevk etmiştir.

Ülkemizde eğitim, örgün ve yaygın eğitim ile sağlanmakta, örgün eğitimin önemli bir basamağını ilköğretim oluşturmaktadır. 6-14 yaş grubundaki öğrencilere temel bilgi ve becerileri kazandırarak onları hayata ve daha sonraki eğitim kurumlarına hazırlayan ilköğretim eğitim sisteminin temel taşıdır. Bu dönemde bireylere toplum içindeki diğer üyelerle uyum içinde yaşamaları ve çağın getirdiği yaşam koşullarına uyum sağlayabilmeleri için gerekli olan temel bilgi ve beceri kazandırılmaktadır (Fidan ve Erden, 1998, s.214). Özellikle, çocuğun ilk kez düzenli bir biçimde eğitim-öğretim olgusuyla karşılaştığı, gelişim açısından en kritik dönemlerini yaşadığı, gelecek öğrenim yaşamının temellerinin atıldığı bir süreç olan ilköğretimin önemi bu noktada ortaya çıkmaktadır.

2.ÇALIŞMANIN AMACI (RESEARCH AIM)

Geleneksel/nesnelci yaklaşımı eleştiren ve çözüm olarak sunulan yapılandırmacı yaklaşımın kendini ifade edebilmesi ve eleştirilerinde ne kadar haklı olduğunu gösterebilmesi için uygulanmaya konulması gerekmektedir. Sorunsuz ve tam başarı için uygulanan yaklaşımın eksikliklerinin bilinmesi gerekmektedir. Eksikliği keşfedilmeyen bir yöntem düzgün işlemeye sevk edilemez. Bu nedenle bu çalışmada tam bir eğitim öğretim başarısı beklenen programın eksiklerinin bulmasına yönelik bir deneme uygulaması yapılmaktadır. Araştırmada yapısalcı yaklaşıma dayalı görsel sanatlar dersi uygulamalarında öğretmen görüşleri dikkate alınmıştır. Belirtilen amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- 1- Öğretmenlerin görsel sanatlar dersinin yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olarak gerçekleştirilmesine ilişkin genel görüşleri nelerdir?
- 2- Yapılandırmacı yaklaşıma dayalı görsel sanatlar dersinde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
- 3- Yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olarak gerçekleştirilen görsel sanatlar dersinin niteliğinin arttırılmasına yönelik öğretmenlerin önerileri nelerdir?

3.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Uygulanmakta olan programa yönelik bu araştırma, öğretmenlerin görüşlerini alarak meydana gelen olumsuzlukları ve çözüm önerilerini ortaya koymayı amaçlamıştır.

Yeni bir yaklaşım olan yapılandırmacı yaklaşım görsel sanatlar dersi kazanımları ve amaçlarıyla bütünleştirilen görsel sanatlar dersi Türk Eğitim Sisteminde yeni bir program olarak ortaya konulmuştur. Programa ilişkin durumun belirtilmesinde değerli öğretmenlerin görüşlerinin önemi yansınmayacak kadar büyüktür. Yeni program öğrencileri sanattan zevk alan, sanatı içselleştiren bilinçli ve estetik anlayışa sahip bireyler olarak topluma kazandırılacaktır. Bu derece önemli kazanımlara sahip olan bir programın olumlu yönlerinin olduğu kadar aksayan yönlerinde ortaya konulacağı düşünülmektedir.

4. ANA KONU (MAIN TEXT)

Görsel Sanatlar Eğitimi (visual arts education)

Eğitim kişinin davranışlarında yaşamı boyunca oluşturduğu istendik davranış değişikliğidir. Kişi davranışlarının büyük bir kısmını doğduktan sonra, çevresinin ilgili öğeleriyle etkileşimlerinin bir ürünü olarak kazanır. Eğitim, bireylere bilgi ve beceri kazandırmanın yanı sıra, toplumlun yaşamasını ve kalkınmasını sürdüreceği ölçüde ve nitelikte değerler üretmek, varolan değerlerin dağılmasını önlemek, yeni ve eski değerleri bağdaştırmak sorumluluğunu da taşımaktadır (Varış, 1991, s. 5)

Sanat, yaşamı insanileştiren bir olgudur. Araştırmacı, yaratıcı, çok yönlü tümel insana ulaşma çabası içinde sanatlar geliştirebilir (Artut, 2002, s. 5). Sanat eğitimi, bireye çağdaş yaşama ve özgür düşünme olanağı kazandırır. Toplum için birbirini anlayan, eleştiren ve saygı duyan insanların yetiştirilmesine imkân sağlar. Çağımızda eğitim, bilim ve sanatın işbirliğine dayandırılmalıdır. Sanatın da, bilimin de amacı; insana hizmet etmek ve yeniyi keşfetmektir. Sanata ve duyguların eğitimine önem veren okul ya da eğitim sistemlerinde, duygular eğitilirken, zihinsel yeteneklerin, düşüncenin ve zekânın da geliştiği gözlenmektedir. Sanat, duygu ve düşünce arasındaki iç içe geçmiş bağlantıyı vurgularken, öğrenme ve gelişim sürecinin de etkin bir yardımcısıdır. Sanat eğitimi yani bugünkü ismiyle Görsel Sanatlar Eğitimi çocuğun kendini özgürce ifade edebileceği bir ortamdır. Çocuğun kişiliğinin gelişmesinde, kendine güvenmesinde önemli bir rol oynar. Atölye derslerinde paylaşma, sorumluluk, düzen, malzemeyi kullanma konusunda bilinçlenirler (Buyurgan, 2001, s. 13).

Görsel Sanatlar dersi içerik olarak; görsel sanat kültürü, müze bilinci ve görsel sanatlarda biçimlendirme olmak üzere üç öğrenme alanında eğitim ve öğretim yapmayı hedeflemektedir. Böylece Görsel sanatların diğer dallarıyla da ilgilenen ve öğrenciyi yönlendirebilecek esnekliğe sahip bir program yapılandırılması amaçlanmıştır. Bu programla sanattan zevk alan, sanatı içselleştiren, bilinçli, estetik zevke sahip ve eleştiri yapabilen nesiller yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Görsel sanatlar dersi programı, öğrencilerin buldukları yaş düzeyinden başlayarak bütün yaşamları boyunca temel bir kazanım olarak kendilerini ifade etme yollarını keşfetmeleri ve bunları kullanarak duygusal, bilişsel, kültürel ve toplumsal yönlerden donanımlı hâle gelmeleri; sağlıklı, dengeli kimlik oluşturmaları ve nitelikli alışkanlıklar edinmeleri için hazırlanmıştır (MEB, 2007, ss.4-5).

Görsel sanatlar dersi öğretim programı'nın özelliği, çağımızın yenilikçi sanat eğitimi yöntem ve aşamaları izlenerek ve velilerle öğrencilerin beklentileri göz önünde bulundurularak sanat ve eğitim deneyimlerine sahip eğitimci akademisyen, uzman ve öğretmen yetiştirmesidir.

İlköğretimde uygulanan görsel sanatlar eğitiminde belirlenen amaçlara ulaşılması için bazı temel ilkelerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bunlar aşağıda sunulmuştur:

- Her çocuk yaratıcıdır.
- Her çocuk, farklı algı, bilgi, sezgi ve duygu dünyası ile deneyime sahiptir, uygulamalarda bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulur.
- Uygulamalarda, görsel sanat alanlarına yönelik iki ve üç boyutlu çalışmalar ile çoklu ortam çalışmalarına yer verilir.
- Görsel sanatlar dersi, çocuğu temel alır; öğrenme öğretme süreci, çocuğun kendine özgü algılama ve anlamlandırma evreni içinde, gelişim basamaklarına göre düzenlenir.
- Değerlendirmede öğretmen, her çocuğun gelişim sürecini, bireysel farklılıklarını temel alan bir yaklaşım ile öğrenme öğretme sürecine katılımını ve görsel sanatlar dersinin kazanımları çerçevesinde bir bütün olarak ele almalıdır (MEB., 2006).

Öğretim süresi boyunca öğrencilerin edinmesi beklenen bilgi, beceri, alışkanlıkların tümü kazanımları oluşturmaktadır. Kazanım alanları birinci sınıftan beşinci sınıfa kadar programda numaralandırılmıştır. Fakat bu sıralamanın herhangi bir önceliği yoktur. Öğrenci öğrenme düzeyine göre daha ileri kazanımlar veya daha önceki kazanımları edinebilir. Öğrencilerin görsel sanatlar dersinin amacına ulaşması demek her öğrenme alanından kendine özgübir kazanım edinmiş anlamına gelmektedir.

Görsel sanatlar eğitimi, tüm bireyleri çocukluktan başlayarak kültürel açıdan geliştirdiği; sezgileri, akıl yürütmeyi, hayal kurmayı ve beceriyi doğru şekilde geliştirirken, çok ve çeşitli bir okuryazarlığı basamak basamak inşa ettiği için yararlıdır. Örneğin, ilköğretimde çocuk, doğası gereği yeniliklere, değişkenliklere ve duygusal gelişimlere yatkın yapısıyla üretkenliğe ve yaratıcılığa en açık olduğu dönemi yaşar. Bu nedenle öğrenci için kendini dışavurma, içinde yaşadığı çevreyi, ortamı tanıma, bir değer olduğunun bilincine vararak, katılımcı, sorgulayıcı, yaratıcı potansiyel bir güç olarak kendisini hissedebilmesi ve geliştirilmesine fırsat tanıyan son derece etkili bir öge olarak karşımıza çıkabilmektedir. Ayrıca, çocuk resim yaparak, konuşarak, anlatamadığı birçok düşüncesini kâğıda renklerle ve çizgilerle yansıtabilmektedir. Kullandıkları kavramlarla ve düşüncelerini temsil ettirdikleri imgelerle kolayca psikolojilerini bize yansıtabilirler.

Bu ders, sadece uygulama boyutuna hizmet ederek "sanatsal duyarlılığı" ortaya koymaz, buna sanat kültürü, sanat eleştirisi, estetik, sanat terminolojisi ve müze kültürü boyutları da eklenmektedir. Bireyin gelişimine, toplumun kalkınmasına hizmet eden eğitim sisteminde görsel sanatlar programı; genel amaçları, ilkeleri, temel becerileri, öğrenme alanları, öğrenme öğretme süreci ve değerlendirmeden oluşan bir tümdür. Eğitim ortamlarının en somut olduğu yer öğrenme öğretme sürecidir. (Kaya, 2001, s.67; Namlu, 1998, s. 185). Programın uygulanması sırasında bütün öğrencileri gözetererek programın tüm boyutlarını mümkün olduğu kadar çok vurgulamak için öğretmenler bu boyutların tümünü öncelikle kendileri anlamalı, öğretimi çok iyi planlamalı ve sürekli öğretimin nasıl olması gerektiği üzerinde düşünerek öğretimini geliştirmelidir. Öğrenciler, insanlığın anlamını yarattığımız, çağdaş, güzel bir dünya için hazırlanmalıdır. Bu anlamda yeniyi uygun bir şekilde karşılamak, eskiyi yinelemekten daha doğrudur.

Sanat eğitimi sadece uygulama olarak değil, teorik olarak da öğrencilere estetik ve sanat genel kültürü kazandırır ve daha çok küçük yaşlardan itibaren çevresindeki sanat eserlerine karşı değer ve takdir yeteneği uyandırır. Ülkemizin her köşesinde bunu destekleyecek müzeler, anıtlar ve tarihi eserler mevcuttur. Belki her şehirde sanat müzeleri kurularak tarih içinde yerel kültür veya geleneksel sanatlar olarak gelişen eserler ve

halen o yörede üretilen her türlü sanat materyali sergilenerek gelecek kuşaklar için en önemli bir kültür köprüsü yaşatılmalıdır.

Öğretme ve öğrenmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan, eğitimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı, sistematik bir süreç gerçekleştirilmektedir. Öğrenme, öğretme ve planlamayı doğrudan etkileyen ve eğitim sisteminin temel öğelerinden biri olan değerlendirme sanat eğitiminde farklı şekillerde kullanılmaktadır (MEB, 2006). Bunlar;

- Öğrencilerin sanat eğitimindeki öğrenme durumlarını teşhis ederek programda belirtilen kazanımların edinim düzeyini belirleme,
- Öğrenmeyi daha anlamlı ve derin hale getirebilmek amacı ile dönüt sağlama,
- Öğrencilerin gelecekteki öğrenme ihtiyaçlarını belirleme,
- Velilere, çocuklarının öğrenmesi ile ilgili bilgi sağlamadır.

Eğitimci hiçbir zaman herkesin aynı sonucu almasını bekleyemez. Değerlendirme kriterleri yaş grubuna ve öğrenilmişlik düzeylerine göre değişir. Mesala, ilköğretim düzeyinde sanat eğitimi oyunla başlar, öğrencinin kendi eğilimlerini, becerilerini, yatkınlıklarını keşfetmesine olanak sağlar. Bu durumda görsel sanatlar dersinde kullanılacak ölçme değerlendirme araçları öz değerlendirme, kontrol listeleri, derecelendirme ölçekleri, öğrenci süreç dosyası, performans ve proje ödevleri, dereceli puanlama anahtarları olacaktır. Öğretmen ihtiyaç hissettiği durumlarda uygun gördüklerinden bir ya da birkaçını seçerek ve sürecin amaçlarına göre uyarlayarak kullanabilir (MEB, 2006, ss. 16-36). Her çocuğun anlama hızı ve kavrama kapasitesi farklılık göstereceğinden, nesnelere zihinde oluşturması, yorumlaması, durumu tartışması, fikirlerini sunması ve farklı durumlara uyarlama süreçleri de tamamen farklılık gösterebilir.

Yapılandırmacı Yaklaşım (*Restructuring Approach*)

Yapılandırmacılık bir bilme kuramı olduğu için; bilme, bilen, bilinen, bilgiyi yapılandırma süreci ile bu süreci etkileyen etkenlerle ilgili bir çok açıklamaları içermektedir. Yapılandırmacılığa göre bilgi, duyularımızla ya da çeşitli iletişim kanallarıyla edilgin olarak alınan ya da dış dünyada bulunan bir şey değildir. Tersine; bilgi, bilen tarafından yapılandırılır, üretilir. Bu nedenle yapılar kişiye özgüdür. Yapılandırmacılığa göre bilgiyi yapılandırma gereksinimi, bireyin çevresiyle etkileşimi sırasında geçirdiği yaşantılardan anlam çıkarmaya çalışırken ortaya çıkar (MEB, 2006).

Yapılandırmacı yaklaşımın temel özelliklerini aşağıdaki bazı maddelerle özetlemek mümkündür.

- Öğrenme, insan zihninde eski ve yeni bilgilerin yapılandırılması sonucu oluşur.
- Öğrenen uyarıcıların özümseyicisi ve davranışların aktif oluşturucusudur.
- Eğitim programı tündengelim yoluyla ve temel kavramlara ağırlık vererek işlenir. Öğrenci ihtiyacı ve sorunlarına göre program yönlendirilir.
- Öğretmenler öğrenme sürecinde bir öğreten olarak, öğrencilerle karşılıklı etkileşime girer ve öğrenme ortamını düzenler.
- Eğitim programlarıyla ilgili etkinlikler genellikle birincil derecedeki kaynaklara dayanır.
- Değerlendirme, öğretim sürecinden ayrı değildir. Öğretim devam ederken öğretmen gözlemleri ve ya öğrenci çalışmalarının toplanması ile gerçekleşir.
- Öğretme değil öğrenme esastır.
- Öğrenciler özerkliğe ve girişimciliğe cesaretlendirilir.

Yapılandırmacılık yeni bir kavram değildir. İçinde oluşturduğu Probleme Dayalı Öğrenme, İşbirliğine Dayalı Öğrenme, Proje Tabanlı Öğrenme, Örnek Olaya Dayalı Öğrenme alanları ile aslında bu günü kadar oluşturulmuş öğretim yöntemlerinin tümünü tek başlık altında toplamıştır. Yapılandırıcı kurama göre oluşturulmuş bir öğrenme öğretme süreci ortamından beklenen özellikler şöyle sıralanmaktadır (Brooks and Brooks, 1993; Marlowe ve Page, 1998, s.24; Özden, 2003, s.45).

- Öğretmen tarafından belirlenen araştırma konularının ve içeriğin özüne ilişkin öğrencilerin seçimleri dikkate alınmalıdır.
- Temel kavramlar tanımlandıktan sonra, konularla ilgili problem, kuram ve sonuçlar tartışılmalıdır.
- Yeni bilgilerin kazanılması süresince öğrencinin yaşantı geçirmesini sağlayabileceği ortamlar oluşturulmalıdır.
- Öğrencilerin kendi görüşlerini sahiplenmesine ve savunmasına izin verilmelidir.
- Öğretim sırasında "sınıflandır", "çözümle", "düzenle", "tahmin et", "oluştur", gibi kelimeler kullanılmalıdır.
- Öğretmen öğrencilerin sadece "Ne öğrendiği" ile ilgili değil; "Nasıl öğrendikleri" ile de ilgilenmelidir.
- Karşıt düşünceler ileri sürülerek, öğrencilerin düşüncelerini savunmalarına izin verilmelidir.
- Farklı bakış açılarını destekleyen öğrenme deneyimleri sağlanmalıdır.
- Teknolojiden etkili bir biçimde yararlanılmalıdır.

Görsel Sanatlar Dersi Programı Ve Yapılandırıcı Yaklaşım(Visual Arts Program And Restructuring Approach)

Görsel sanatlar, çağdaş toplumların temel taşları olan insanların niteliklerini ve insani değerlerini geliştirmek, bireysel ve toplumsal duyarlıklarını artırmak için sanat alanında ortaya koydukları eğitim-öğretim etkinliklerinin genel tanımıdır. Görsel sanatlar dersi öğretim programı, görsel sanatlar eğitiminin toplumsal ve bireysel duyarlık eğitimi olduğunun bilinci içinde hazırlanırken; programda sanat eğitiminin sosyal, kültürel, eğitsel önemini kavratmak; sosyalleşmede paylaşımcı ve katılımcı kişilik oluşturmak; nitelikli bakış açısı ve eleştirel düşünceyi geliştirmede sanatın işlevinden yararlanarak çağdaş bir eğitim programı meydana getirmek amaç edinilmiştir (MEB, 2006).

Görsel sanatlar eğitimi bütün öğrenciler için gereklidir. Yetenek, yetersizlik ya da geçmişlerine bakılmaksızın bütün öğrencilerin görsel sanatların sağladığı eğitim ve anlayışı hak ettiklerini bilmek durumundayız. Gittikçe gelişen teknolojik çevremizde duygusal verilerle beslenmiş, algılama, anlamlandırma, anlama, değerlendirme yeteneği gibi uyarıcılar önemli hale gelmektedir. Bilmeliyiz ki görsel sanatlar bütün öğrencilerin imge ve simge yüklü bir dünyanın anlamını çözmeleri ve onu anlamaları için çok çeşitli yeteneklerini geliştirmelerine yardım eder. Bu görsel sanatların genel eğitim programının önemli bir parçası olmasının çok önemli bir gerekçesidir. Yetersiz program, öğretmen ve son derece sınırlı ayrılan süre ile istenilen etkiye ulaşamayan sanat dersleri, bir de yetenekli yeteneksiz öğrenci tartışmalarıyla daha da zayıflatılmıştır. Ayrıca ülkemizde özellikle liselerde seçmeli olduğu için görsel sanatlar dersini almayan öğrenciler bunların yararlarından yoksun kalmaktadırlar. Çoğu görsel sanatlar öğretmenin doğrulayabileceği gibi görsel sanatlar verimli bir öğrenciye ulaşma, onu güdüleme ve ona öğretme konusunda güçlü hatta bazen en iyi araç olabilir.

Yapılandırıcı yaklaşım içerdiği amaç ve süreç özellikleriyle görsel

sanatların bütünlüğünü tamamlayan en iyi program olma özelliğini de göstermektedir.Yapılandırmacı yaklaşım temelinde de bilgiyi her zaman korumak, öğrenilenlerin önceki bilgi üzerine kurulmasını sağlamak ve bu sebeple var olan tüm deneyim ve becerilerin unutulmadan tazeliğini korumak yatmaktadır. Görsel sanatlar bilgi ve beceriyi en baştan beraber barındıran bir derstir. Teorik ve pratik beraber bir olgudur ayrı düşünülemez ve doğruları zamanın hızlı bilgi değişimine göre değişme göstermez. Yapılandırmacılık ile görsel sanatların amaçları yeni ders programında bir arada kullanılarak eğitimin "öğrenci merkezilik" anlayışını uygulamaya sunmaktadır (MEB, 2006). Buna bağlı olarak da yapılandırmacı yaklaşıma dayalı oluşturulan görsel sanatlar dersi üç öğrenme alanında toplanmıştır.

Görsel Sanatlarda Biçimlendirme (visual arts Formatting); Çizgi, biçim, doku, leke, yapı, mekân, renk gibi görsel sanat öğeleri ile denge, vurgu, ahenk, değişiklik, hareket, ritim, dereceleme, oran-orantı gibi sanatsal düzenleme ilkelerinin, seçilen etkinlik, önerilen yöntem ve teknikler eşliğinde, duyuşsal ve devinimsel kazanımlara yönelik uygulamalar içinde sezdirildiği, duyumsatıldığı, geliştirildiği ve pekiştirildiği bir öğrenme alanıdır. Sanatsal yaratmada görsel sanat öğeleri ve sanatsal düzenleme ilkeleri amaç değil, araç olarak işlev görmektedir. Ancak bunlar olmadan insanın duygu ve düşüncelerini dışa vurması, yansıtması, bunlara bir anlam yükleyerek işlevselleştirmesi ya da yepyeni bir biçim anlayışıyla ortaya koyabilmesi pek olası görülmemektedir. Bu nedenle "Görsel Sanatlarda Biçimlendirme" öğrenme alanı diğer öğrenme alanlarıyla birlikte dersin temelini teşkil etmektedir (MEB, 2006, s. 12).

Görsel Sanatlar Kültürü (Visual Arts Culture); öğrenme alanında, öğrencilerin ulaşmaları beklenen kazanımlar, "estetik", "sanat eleştirisi", "sanat tarihi" gibi varlığını sanattan alan diğer disiplinlerin birbiri içine geçirilerek sarmal olarak verilmesiyle oluşturulmuştur. Böylelikle sanatsal uygulamalar yapan ve sanat yapmaktan zevk alan bireylerin yetiştirilmesi hedefinin yanı sıra bir sanat eserini çözümleyebilen, sanat eseri niteliğini içerenle bu niteliği içermeyeni değerlendirebilen, sanatçı ile zanaatçı farkını algılayabilen ve her ikisinin de toplumda yerini ve önemini kavrayabilen, çağdaş bir nesil yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Müze Bilinci (consciousness of the museum); İnsanoğlunun başlangıcından günümüze kadar olan sosyal, iktisadi ve kültürel hayatındaki birikimlerini bünyesinde toplayan müzeler, onları korumakta ve sergilemektedir. Müzeler, insanlık tarihinin gelişim evrelerine tanıklık eden, bu evrelerin başlamasında ve tamamlanmasında rol oynayan en değerli örneklerle sahiptir. Günümüz teknolojileri ile birleştirilen müzeleri gezme ve eserler hakkında bilgi edinme düşüncesi ile uygulamaya konulan müze bilincinde bireyin kendi geçmişini bilmenin gerekliliği kadar dünya tarihini de öğrenmesi amaçlanmıştır.

5. YÖNTEM (METHOD)

Araştırmanın Modeli (Research Method)

Bu araştırma betimsel özellik taşıyan nitel bir araştırmadır. İlköğretim görsel sanatlar dersi öğretmen görüşlerinden yararlanarak elde edilen bulguların sentezinde ve yorumlanmasında betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmada ilköğretim I. basamak düzeyi görsel sanatlar eğitimi (Resim-İş) dersi ele alınmıştır ve yapılandırmacı yaklaşıma dayalı öğretim uygulamalarına ilişkin öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar ve çözüm için önerileri ortaya konmaya çalışılmıştır. Yapılandırmacı yaklaşıma dayalı görsel sanatlar dersi planına ilişkin görüşme soruları, araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Oluşturulan bu görüşme soruları öğretmenlerin

tüm tarafsız düşüncelerini ortaya koyacak nitelikte hazırlanmış olup, görsel sanatlar derslerinin yapıcı yaklaşıma dayalı olarak ne kadar uygun işlenip işlenmediğini saptamaya çalışma niteliğindedir.

Sorulan sorular yani görsel sanatlar hakkındaki yeterli bilgiye sahip olunup olunmamasını gösteren düşünceler yoluyla yapılandırmacı kuramın desteklenmesi beklenen yeni programın faydaları ve olumsuz tarafları tamamen görüşülenin sohbeti sırasında ortaya konmaktadır.

Görsel sanatların tanımını bilerek sorulması gereken sorularda maalesef tam olarak genel bilgi ve hakimiyet görülmemesi kuşkusuyla ayrıntıya ve disipline önem verilen temel sorularla dikkatlice sorulmuştur ve her ayrıntıya önem gösterilmiştir.

6. BULGULAR VE YORUMLAR (FINDINGS AND INTERPRETATION)

Bu bölümde görüşme yapılan 24 öğretmenin görüşme sorularına verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Öğretmen görüşlerine ilişkin bulgular ve yorumlar, her bir görüşme formundaki soru sırası dikkate alınarak başlıklar altında sunulmuştur.

Öğretmenlerin "Görsel Sanatlar Dersinin İlköğretimdeki Yerine İlişkin Ne Düşünüyorsunuz? Sorusuna Verdikleri Yanıtlar Ve Frekans Dağılımları

Çizelge 2 (Table 2)

Görsel Sanatlar Dersinin İlköğretimdeki Yeri	f
a. Çok önemli, faydalı bir ders	13
b. yaratıcılıklarını geliştirme	6
c. Hayal dünyalarını geliştirme	5
d. iç dünyalarını duygu düşüncelerini yansıtma	7
e. Diğer derslere destek verme	4
f. Motor gelişimine faydalı olma	4
g. Sanatsal faaliyetlerin başlangıcı olma	2
h. Hızlı ve istekli öğrenme	2
ı. Yaparak, yaşayarak öğrenme	2
i. Diğer derslerin işlenmesi	2
j. Öğrendiklerini somutlaştırma	2
k. 1. sınıftan itibaren branş öğretmeni olmalı	6
l. Kendine güven gelme	1
Görüşler Toplamı	56

Beran, Ülker, Adile, Ali Faik, Burcu, Vehbi, Nil, Özlem, Süheyla, Burhan, Nalan, Alime ve Sibel öğretmenler " çok önemli, faydalı bir ders" biçiminde görüş bildirmişlerdir. Örneğin Vehbi öğretmen "çok önemli olduğunu düşünüyorum çocuk ancak bu derste kendini görsel olarak ifade edebilmektedir." (st.27-28) derken, Burcu Öğretmen, "Bu ders için 1.sınıftan itibaren branş öğretmeni gerekli çünkü yaratıcılıkları sınıf öğretmenleri ile sınırlı kalmakta." (st.24-25). Kezban öğretmen, "Görsel sanatlar dersi öğrencilerin yaratıcılık kendine güven ve motor gelişmelerini güçlendiren bir derstir" (st.20-21) derken, Sibel öğretmen "Görsel sanatlar dersinin öğrencilerin diğer dersleriyle bağlantılı oluşu ders üzerinde olumlu etkiler bırakmaktadır. Öğrencilerin yetenek bazında değil, üretici, yaratıcı olması açısından kendine güven duymasını sağlamaktadır" (24-28) Esra öğretmen, "Yeni programa göre bazı yerde öğrenci kendinin sınırlandırılmasından şikayetçi. Konu verdiğimiz zaman neden konu var diyor. Serbest çalışmak istiyor, öyle olduğu zaman daha yaratıcı resimler ortaya çıkarıyor, bu nedenle gezi gözlem yapmak gerekiyor, fakat okulun bütçesi bunu karşılayamaz." (st.46-50) biçiminde görüş bildirmiştir.

Öğretmenlerin "Yapılandırmacı Yaklaşımın Görsel Sanatlar Dersinde Kullanılmasına İlişkin Ne Düşünüyorsunuz? Sorusuna Verdikleri Yanıtlar Ve Frekans Dağılımları

Çizelge 3 (Table3)

Yapılandırmacı Yaklaşımın Görsel Sanatlar Dersinde Kullanılması	f
a. program olumlu ve faydalı	7
b. gelişime faydalı	4
c. eğlenceli birey mutlu	3
d. kendini ifade edebilme	3
e. çok yönlü, yaratıcı, farklı düşünebilme	3
f. yapılandırmacı kuramı çok bilmiyorum	4
g. kendine güven artar	1
h. iç dünyalarını yansıtıyorlar	2
ı. uygulanabilirliği az	4
i. derse ilgi çekmede başarılı yaklaşım	1
j. kişisel farklılıklar için faydalı	1
k. farklı düşüncelere saygılı birey oluşur	1
l. bazı konular gereksiz	1
m. amaca ulaşabileceğini sanmıyorum	1
n. güç ve anlamsız	1
o. faydalı olabileceğini sanmıyorum	1
ö. hayal gücü ve yaratıcılığı kısıtlar	1
Görüşler Toplamı	39

Nalan, Alime, Adile, Esra, Ali, Yunus, Nil, Burhan, Rıdvan öğretmenler "program olumlu ve faydalı" biçiminde görüş bildirmiştir. Adile öğretmen "Yapılandırıcı yaklaşımın olumlu katkıları olduğunu düşünüyorum." (st.69-70) derken, Burhan öğretmen, "Yerinde bir uygulama. Gündelik hayat bir bütün özellikle ilköğretim 1. kademesinde somuttan soyuta, kolaydan zora, bütünden parçaya ilkesi daha kolay kavranıyor ve çocuk gelişimine uygun" (st.34-37). Ferihan öğretmen, "Yapılandırmacı yaklaşımın tam içeriğini henüz bilmiyorum çünkü görsel sanatlara uygulamak ayrı bir mesele" (st.35-37) biçiminde görüş bildirmiştir. Sibel öğretmen, "Yeni sistemin işleyişinde yapılandırıcı yaklaşımın baz alınması, öğrencilerin görsel sanatlar dersinde de daha mutlu daha istekli olmalarını sağlamaya yönelik olduğunu düşünüyorum, fakat konular bölgesel olarak pek düşünlemiş uygulanabilirliği bana göre az" (st.31-34).

Çizelge 3'te anlaşıldığı gibi, yapılandırmacı yaklaşımın görsel sanatlarda kullanılması öğretmenlerin tamamına yakını yapılandırmacılığı olumlu bir yenilik olarak görmektedirler. Olumsuz görüşler ise; uygulanabilirliği az, yapılandırmacı kuramı görsel sanatlar dersi ile uyuşturmakta güçlük çekiyorum, amaca ulaşabileceğini sanmıyorum, güç ve anlamsız, faydalı olabileceğini sanmıyorum, hayal gücü ve yaratıcılığı kısıtlar şeklinde olmuştur.

Öğretmenlerin "Uygulanan Yapılandırmacı Yaklaşımına Dayalı Görsel Sanatlar Dersinde Yöntem ve Tekniklerini Nasıl Kullanıyorsunuz? Sorusuna Verdikleri Yanıtlar Ve Frekans Dağılımları

Çizelge 4 (Table 4)

Yapılandırmacı Yaklaşımına Dayalı Görsel Sanatlar Dersi, Yöntem ve Teknikleri	f
a. müfredattaki program teknikleri	6
b. kılavuz kaynak kitaptaki teknikler	4
c. çevre koşulları, sınıf ortamı, ekonomiye uygun teknikler	3

d. yetenek ve ilgiye uygun yöntem ve teknikler	3
e sözlü anlatım	3
f. görsel sanatlar dersi öğretmeninden yardım alma	3
g. örnek gösterme tekniği	2
h. gösterip yaptırma tekniği	2
ı. aktif olmasını sağlayıcı teknikler	2
i. sınıf içi sergileme	1
j. grup çalışma tekniği	1
k. zeka seviyesine göre	1
l. diğer derslerle bağlantılı teknikler	1
m. soru-cevap tekniği	1
n. bazı konuları belli tekniklere uyarlamakta güçlük çekiyorum	4

Görüşler Toplamı

37

Ülker, Esra, Nimet, Nil, Burhan, Hamit öğretmenler, "müfredattaki program teknikleri" biçiminde yanıt vermişlerdir. Örneğin Ülker öğretmen, "Etkinliğe göre ve öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre değişiyor tabii ancak mümkün olduğunca program doğrultusunda faaliyetler seçiyoruz. Yapıcı yaklaşımı kendimde araştırmıştım temel olarak görsel sanatlar dersine çok uygun ve yöntem ve teknikleri de belli" (st.58-62) derken, Esra öğretmen, "Kesinlikle müfredattan çıkmamaya çalışıyorum ama her an bunu uygulayabilmek mümkün değil özellikle ders için materyal ve zaman sınırlarının kısıtlı oluşu performansı olumsuz etkiliyor. Programın öngördüğü yolda gidiyorum." (72-75), Burhan öğretmen, "Müfredatta belirtildiği şekliyle yalnız tarihi eserlerin ünlülerin resimlerini bulup göstermede zorluk yaşıyoruz" (st.40-41) Hamit öğretmen ise, "Bakanlık tarafından belirtilen kural ve yöntemlere göre uyguluyorum" (st.32-33) diyerek görüş bildirmiştir. Nil öğretmen, "Bir kaynak kitabımız var ondan faydalanıyorum" (st.50-51), Kezban öğretmen, "yöntem ve teknikleri ile ilgili program tanıtım kitapçığından başka bir bilgilendirme almadık ve bazı konuları belli tekniklere uyarlamakta güçlük çekiyorum" (st.36-37), Sibel öğretmen, "Yapılandırıcı yaklaşıma dayalı görsel sanatlar dersinin işlenişi esnasında kullanılacak yöntem ve tekniklerin açıklandığı tanıtıcı kitap var, tek başına yeterli olmuyor" (st.42-45) biçiminde görüş bildirmiştir. Vehbi öğretmen, "Çevre koşulları ve öğrencilerin ekonomik durumlarına göre faaliyetler seçiyorum" (st.36-37) Yunus öğretmen, "Çevrenin ekonomik yapısı her tekniği uygulamamızı engelliyor. Elden geldiğince her faaliyeti ve yöntemi kullanmaya çalışıyoruz" (st.40-41) Burhan öğretmen, "Ayrıca çevrenin ekonomik yapısı her teknik ve türü uygulamamızı engelliyor" (st.42-43) biçiminde görüş bildirmiştir. Özlem öğretmen, "Gezi gözlem konusu çok daha kısıtlı oluyor. Sınıf mevcudu, ulaşım durumu, öğrencinin hazır oluş durumu göz önüne alındığında çok zor uygulanıyor. Gösterip yaptırma daha kolay uygulanıyor ama bu sefer de yaratıcılık sınırlanıyor" biçiminde görüş bildirmiştir.

Çizelge 4'te görüldüğü gibi öğretmenler farklı yöntem ve teknikleri kitapçığı kaynak olarak kullanmaktadırlar. Bunlardan çoğunluğu müfredata bağlı kalırken, diğer bir çoğunluk kısmı ise; durumun olumsuzluklarını dile getiriyor.

Öğretmenlerin "Yapılandırıcı Yaklaşım Dayalı Görsel Sanatlar Dersinin Uygulamasında Sorunlar Yaşıyor Musunuz? Ne Tür Sorunlar Yaşıyorsunuz? Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Çizelge 5 (Table 5)

Yapılandırıcı yaklaşıma dayalı Görsel sanatlar dersinin uygulamasında sorunlar

a. sorun var	17
a.1. öğretmenler bilgi sahibi değil	6

a.2. materyal eksikliği	5
a.3. ekonomik sorunlar	4
a.4. branş öğretmeni eksikliği	4
a.5. velilerin tutumu	4
a.6. kaynak bulmakta güçlük	3
a.7. süre çok uzun	3
a.8. müze, gezi-gözlem, deney yok	2
a.9. yöntem sorun	2
a.10. sınıf yapısı ve sayısı	2
a.11. öğrenci algılamasında sorun	1
a.12. zaman harcanıyor	1
a.13. atölye yok	1
a.14. sergileme olmuyor	1
a.15. arşivleme yok	1
b.sorun yok	5

Görüşler Toplamı

62

Ülker, Adile, Esra, Ali Faik, Işın, Vehbi, Yunus, Jale, Özlem, Süheyle, Burhan, Rıdvan, İsmail, Hamit, Alime, Ferhan, Kezban, Sibel, Fatma öğretmenler "sorun var" biçiminde yanıt vermişlerdir. Örneğin Ülker öğretmen, "En büyük problem başta öğretmen olarak yapılandırmacı yaklaşım hakkında yeterli bilgiye sahip olamayışımız. Benim öğrendiklerim sadece kendi ekstra çabalarımınla olanlar. Ya merak etmeyen öğretmenleri düşünürsek doğru dürüst bilgileri olmadan programı uygulamaya çalışacaklar ve inanın öğrencileri yanlış yetiştirmenin acısı şimdi değil birikerek gelecekte çıkacaktır. Onlar bizlere bağlılar neyi nasıl öğretirsek onla kalırlar ki yapılandırmacı yaklaşım dopdolu bir yöntem çok faydalı olacaktır görsel sanatlarda tek sorun bu evet" (st.74-82) derken, Ali Faik öğretmen, "sorunlar derken en büyük sorun bizim bilgisizliğimiz"(st.109), Burcu öğretmen, "Sorun bizim bu yapılandırıcı yaklaşıma yabancı olmamız ve konuya hakim olmadığımız için dersler yeterince verimli olmadığı hissine kapılıyorum" Hamit öğretmen, "Sorunlar yaşanıyor, çünkü bu yöntemi daha iyi uygulayabilecek açıklayıcı bilgi verebilecek olan eğitimci kadrosunun yok."(st.42-44), Fatma öğretmen ise, "Tabi ki öğretmenler olarak. Biz bu güne kadar resim-iş derslerinde konuları nasıl işlemişsek ya da teoride neler anlatmışsak sınıfımızda da o kadarını uygulamak zorundayız. Bu konuda eğitim almış, buna yıllarını vermiş insanlarla kıyaslanamayız. O açıdan çok büyük sıkıntı ve bir kısır döngü söz konusu" (st.151-155) biçiminde görüş bildirmişlerdir. Özlem öğretmen, "materyal sıkıntısı da yaşıyoruz" (st.57) derken, Adile öğretmen öğretmen, "İşlenilecek olan konu belli ama o konuyu işleyecek materyaller ne ben de ne de öğrenciler de olmuyor bazen o zaman işte faaliyetin özünü kaybetmeden değişiklikler yapmak zorunda kalıyoruz" (st.82-85), Rıdvan öğretmen, "Materyal eksikliği ve öğrencilerin diğer derslerden alışkanlık edindikleri ezberci modelin dışına çıkmakta zorlanmaları sorun oluyor ama aşmaya çalışıyoruz" (st.53-55) , " Ferihan öğretmen ise "Materyal ve kaynak eksikliği, örnek modellere ulaşılamaması ve velilerin görsel sanatlar dersine duyarsız oluşu gibi sorunlar yaşamaktayız." Vehbi öğretmen, "Genellikle atölye ve ekonomik yönden sıkıntılar yaşıyoruz" (st.47-48) Fatma öğretmen, "Diğer olumsuzluk ise, yapılandırmacı yaklaşımda uygulanması öngörülen yöntem ve teknikler sınıflarımızın fiziki durumları, sayısı ve ailelerin gelir düzeylerine uygun olmayabiliyor. (st.158-161) Işın öğretmen, "branş hocalarının eksikliğini hissediyoruz" (st.60-61) Fatma öğretmen, "Bu konuda eğitim almış, buna yıllarını vermiş insanlarla kıyaslanamayız. O açıdan çok büyük sıkıntı ve bir kısır döngü söz konusu" (st.154-155) Adile öğretmen, "Konularla ilgili kaynak bulmakta güçlük çekiyorum. Yeni bir uygulama olduğu için bu kaynaklar çok mühim" (st.81-82) derken, Alime öğretmen, "Daha önce belirttiğim gibi belli kişilere ait sanat eserlerini gösterme konusunda zorluk yaşıyoruz" (st.101-102), Ferihan öğretmen, "Materyal ve

kaynak eksikliği, örnek modellere ulaşılamaması" (st.50) biçiminde görüş bildirmiştir.

Çizelge 5'de görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğunluğa yakını yapılandırmacı yaklaşıma göre işlenen görsel sanatlar dersinde sorunlar yaşandığını söylemişlerdir. Bu sorunların başlıcaları; öğretmenlerin yeterli kaynak bulamamaları, öğretmenlerin yapılandırmacı yaklaşım hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları, öğrencilerin algılama sorunları yaşamaları, ekonomik sorunları yaşamaları, sürenin uzun ve konuların sınırlı olması, yaş seviyelerine uygun somut konuların işlenmemesi, branş öğretmenlerin yetersizliği, velilerin derse karşı olumsuz tutumları ve yöntem ve teknik sorunları olarak ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin "Çözüm Önerileriniz Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Çizelge 6 (Table 6)
Çözüm önerileri

	f
a. bilgilendirme, konferans, seminer verilmeli	6
b. branş öğretmenleri bu derse verilsin	4
c. tanıtıcı materyal verilsin	4
d. malzeme verilsin	4
e veliler bilgilendirilmeli	4
f. kılavuz (kaynak) kitap verilsin	3
g. farklı konular bulunsun	2
h. yeni program yapılmalı	2
ı. yaş seviyesine uygun somut kavramlar verilmeli	2
i. dersten önce öğretmenler hazırlanmalı	2
j. okul öncesinde dersler açılmalı	2
k. eski program geri gelsin	1
l. programları uzmanlar hazırlamalı	1
m. programları öğretmenler öğrenciler seçsin	1
n. diğer derslerle ilişkilendirilmeli	1
o. öğrencilerin iletişim kurmaları sağlanmalı	1
ö. kurslar açılmalı	1
p. zaman ayarlanmalı	1
r. sergiler açılmalı	1
Görüşler Toplamı	42

Esra, Burcu, Yunus, Hamit, Ferihan, Sibel öğretmenler "bilgilendirme, konferans, seminer verilmeli" biçiminde yanıt vermişlerdir. Örneğin Esra öğretmen, "Ayrıca yapılandırmacı yaklaşım hakkında anladığım kadarıyla sınıf öğretmenlerinin pek bir bilgisi yok önce bu sorunu çözmekten başlarsak işi daha kolay halledebileceğimizi düşünüyorum. Bize özellikle bir bilgi, konferans verilmedi ufak bir seminer dahilinde müfredatı öğrenmeye çalıştık o kadar ve buda ne kadar yaralı olur bilemiyorum" (st.102-107) derken, Burcu öğretmen, "Bizlere de eğitim verilse ve materyaller sağlansa bu sorunlar aşılabilir" (st.50-51), Işın öğretmen, "Branş öğretmenlerinin bu derslere verilmesi malzeme ve kaynak sağlanması derslerin daha başarılı olmasını sağlar. (st.63-64), Vehbi öğretmen, "Görsel sanatlar dersi için ayrı bir atölye olması ve bu derse branş hocalarının girmesi daha doğru olacaktır"(st.100-102), Nimet öğretmen, "Görsel sanatlar dersinin ana sınıftan başlayarak bu dersin branş öğretmenleri tarafından verilmesinin daha faydalı olacağını düşünüyorum" (st.54-56),

Çizelge 6'den anlaşıldığı gibi, öğretmenlerin çoğunluğa yakını yeni programdan memnun fakat neredeyse aynı anlama çıkan tek sorun, program hakkındaki yetersiz bilgilendirilme ve eğitim eksikliğidir. Genelde çözüm öneriler belli gruplamalar rahatça girebilmiştir. Ortaya çıkan çözüm

önerilerinin çoğunluğunu bilgilendirme ve seminer eksikliği almaktadır. Kalan diğer olumsuz görüşlerin çoğunluğunu ise dersin alan öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği üzerinde yoğunlaşmaktadır.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulara bakılarak ulaşılan sonuçlar ve öneriler yer almaktadır. Temel olarak öğretmen görüşlerine dayalı bulgular kullanılarak ortaya konulan sonuçlarda sınıf öğretmenlerinin görsel sanatlar dersi programının yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olarak işlerken yaşadıkları sorunlar ortaya konulmuştur.

Sonuçlar (Conclusion)

Görüşmeye katılan öğretmenlerin tamamına yakınının görsel sanatlar dersinin gerekliliği konusunda hem fikir oldukları görülmektedir. Dersin öğrencinin yaratıcılığını geliştirdiğini, özgür ve rahat düşünerek daha aktif olduklarını düşünmektedirler. Görüşme yapılan öğretmenlerin tamamına yakını olumlu cümleler kullanmıştır

Yapılandırmacı yaklaşımın görsel sanatlarda kullanılması öğretmenlerin tamamına yakını yapılandırmacılığı olumlu bir yenilik olarak görmektedirler. Olumsuz görüşlerde ise; görsel sanatlar dersinin yapılandırmacı yaklaşımı kullanarak yürütemediğini, müfredata uygun konuları işlerken zorlandığını dile getirmiştir.

Öğretmenler farklı yöntem ve teknikler kullanmaktadırlar. Bunlardan çoğunluğu müfredata bağlı kalıp, kaynak kitapları örnek alırken; çoğunluk ise müfredatdaki kullanılması gereken materyal ve kaynaklara ulaşmakta zorluk çektiklerini, malzeme eksiklikleri yaşadıkları için doğru öğrenim gerçekleştiremediklerini söylüyor. Bu sıkıntılardan bazıları ise; çevre koşullarının olumsuzluğu, sınıf ortamı, ekonomik yetersizlik, yetenek ve ilgiye uygun yöntem ve tekniklerin kullanılamaması, sözlü anlatımların kısıtlı olması, her an görsel sanatlar dersi öğretmeninden yardım alma gereği hissetmeleri olmuştur. Örnek inceleme ve gösterme kısmında da kendilerinin yeterince konuya hakim olamadıkları doğru kaynağa ulaşmakta sorun yaşadıklarını da sonuçlardan çıkarmak mümkün.

Öğretmenlerin çoğunluğa yakını yapılandırmacı yaklaşıma göre işlenen görsel sanatlar dersinde sorunlar yaşandığını söylemişlerdir. Bu sorunların başlıcaları; öğretmenlerin yeterli kaynak bulamamaları, öğretmenlerin yapılandırmacı yaklaşım hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları, öğrencilerin algılama sorunları yaşamaları, ekonomik sorunları yaşamaları, sürenin uzun ve konuların sınırlı olması, yaş seviyelerine uygun somut konuların işlenmemesi, branş öğretmenlerin yetersizliği, velilerin derse karşı olumsuz tutumları ve yöntem ve teknik sorunları olarak ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin çoğunluğa yakını yeni programdan memnun fakat neredeyse aynı anlama çıkan tek sorun, program hakkındaki yetersiz bilgilendirilme, eğitim eksikliği ve dersin branş öğretmenlerince verilmesi gerekliliğidir.

Öneriler (Recommendations)

1. Bu araştırma daha fazla sayıda ilköğretim okullarında ve daha geniş bir kitleye ulaşabilecek biçimde nicel yöntemlerle de gerçekleştirilebilir.
2. İlköğretim öğrencilerinin yapılandırmacı yaklaşıma dayalı görsel sanatlar dersine ilişkin görüşleri alınabilir.
3. Bu araştırma yarı yapılandırmacı görüşme tekniği ile yapılmıştır. Aynı

- konu gözlem yoluyla da araştırılabilir.
4. Bu araştırma daha fazla sayıda ilköğretim okullarında ve daha geniş bir kitleye ulaşabilecek biçimde nicel yöntemlerle de gerçekleştirilebilir.
 5. İlköğretim öğrencilerinin yapılandırmacı yaklaşıma dayalı görsel sanatlar dersine ilişkin görüşleri alınabilir.
 6. Bu araştırma yarı yapılandırmış görüşme tekniği ile yapılmıştır. Aynı konu gözlem yoluyla da araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Artut Kazım, Sanat Eğitimi Kuram ve Yöntemleri.2. Basım. Ankara: Anı Yayıncılık, 2002
- Brooks, J and M. Brooks. **The Case for Constructivist Classrooms**. Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development, 1993.
- Buyurgan, S. ve Buyurgan, U. **Sanat Eğitimi ve Öğretimi**. 1. Basım. Ankara: Dersal Yayıncılık, 2001.
- Fidan, Nurettin ve Münire Erden. **Eğitime Giriş**. İstanbul: Alkım Yayınevi, 1998.
- Kaya, Zeki."Öğrenme Ortamı Olarak Sınıf," **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Editör: Özcan Demirel, Ankara: Pegem Yayıncılık, 2001.
- MEB. **İlköğretim Okulu Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı**. İstanbul Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2007.
- MEB. **Özel Tefrik Fikret Okulları Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı**. Ankara, 2006.
- MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü **"Resim - İş" Öğretmen Klavuzu**, İstanbul. 1997.
- Marlowe, B.A. and M. L. Page. **Creating and Sustaining the Environmental Education**, 30,3:22-28, 1999.
- Namlu, Ayşen Gürcan. "Öğretmenlerin Eğitim Teknoloji Kullanımına Yönelik Tutumları," **Anadolu Üniversitesi Dergisi**. 8 (1-2): 184-200, 1998.
- Özden, Yüksel. **Öğrenme ve Öğretme**. Beşinci Baskı. Ankara: PegemA Yayıncılık, 2003.
- Varış, Fatma. **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara: Üniversitesi Basımevi, 1991.